

NORRGAVELS SKÖTSELRÅD

Våra möbler är gjorda av massivt trä i företrädesvis svenska träslag. Vi väljer det träslag som är lämpligt med tanke på möbelns konstruktion.

Trä rör sig, krymper då luften är torr och sväller tillbaka då fukten kommer. Lådor glider bäst på vintern, dörrspringor är smalast på sommaren. Rörelserna upphör aldrig, men de avtar med tiden. Eken till våra bordsskivor får exempelvis torka 2,5 år innan vi använder den, och konstruktionen i våra möbler tillåter sedan att träet rör sig.

Vi använder öppna ytbehandlingar som gör att träet fortsätter att leva. Sådana ytor kräver ett visst underhåll men följer du våra skötselråd kommer din möbel att åldras vackert. Om du väljer olja eller såpa är mest en fråga om vilken karaktär du vill lyfta fram.

Obehandlat trä. Ofta behövs ingen ytbehandling (t ex hyllplan och påshyllan). Dammtorkning räcker som skötsel. Om träet blivit smutsigt kan det slipas med ett fint sandpapper, ett tips är också att lättare smuts går bort med ett radergummi. Tryck och slagmärken kan man reparera genom att pensla på hett vatten, träet reser sig.

Slipa med ett fint sandpapper dagen efter.

Ek. Järn kan ge svarta märken på ekskivor eftersom garvsyran i ek reagerar med järnet. En gjutjärnsgröta som är våt ska därför inte ställas direkt på ett ekbord. Om olyckan ändå skulle vara framme kan man använda Oxalsyra. Gör så här: Strö ut Oxalsyran över den angräpnade ytan. Skura med mjuk borste och ljummet vatten i träets längdriktning. Låt verka några minuter. Upprepa behandlingen tills fläcken är borta och torka sedan rent med fuktig trasa.

Såpbehandlade ytor. Vi behandlar med såpa före leverans. Små bord som inte används för måltider behöver bara såpas vid behov, oftast räcker dammtorkning med torr trasa. Matbord bör skötas med såpa, gärna en gång i veckan första tiden. Detta låter mer arbetskrävande än det är, använd såpan istället för diskmedel på disktrasan vid avtorkning. Ha gärna en burk färdigblandad såpa under diskbänken. Efter en tid är ytan lättskött (jämför gamla skurgolv).

Detta är den behandling vi får mest frågor kring och vi har därför provat att spilla rödvin, kaffe, te o s v på såpade bordsytor och det har visat sig vara lätt att få bort. Fettfläckar är svårast och kan kräva att du använder sandpapper.

Såpflingor kan du köpa i våra butiker. Gör så här:

0,5 dl såpflingor

1 l hett vatten

blandas och blir en simmig lösning om det får stå några timmar, använd trasa eller svamp. Skura med borste om bordet blivit mycket smutsigt. Slipa med sandpapper grovlek 400 dagen efter om du vill ha en riktigt len yta. Slipa alltid i träets längdriktning.

Oljade ytor. Din möbel är oljad när den levereras så du kan använda den direkt utan åtgärd. Torka av på vanligt vis om du spiller, vätska kan ge fläckar om den får ligga länge på oljade bord. När ytan ser torr ut kan den oljas om ganska enkelt, vanligtvis räcker det en gång per år. Oljan finns också att köpa i våra butiker. Gör så här:

Slipa med fint sandpapper, först med grovlek 240 sedan grovlek 400, alltid i träets längdriktning. Damma av med torr trasa.

Häll olja på en trasa och stryk ut tunt, låt oljan tränga in ca en halvtimme. Torka av överflödiga olja, gnid ordentligt med torr trasa. För mycket olja ger en blank yta som inte torkar. Låt ytan torka ca 12 timmar.

OBS! TÄNK PÅ ATT TRASOR MED OLJA KAN SJÄLVANTÄNDA.

Spola därför vatten på trasorna och stoppa dem i en tättförsluten plastpåse eller om möjligt elda upp trasorna.

Temperamålade ytor. Tänk på att färgen är känslig i början och bör behandlas aktsamt om man vill undvika att den blir avskavd. Efter några månader är färgen mycket slitstark. Beroende av vilka pigment som ingår får färgen olika egenskaper, de som innehåller ultramarin (blå och grafit) tål ej kontakt med syror (t ex citron och syrliga äpplen). Målade ytor kan torkas av med olivtvål och vatten, tvålen finns i våra butiker. I lagningsfärg skickar vi från fabriken utan kostnad.

Linnetyg. Vi har valt linnetyg till våra möbler och textilier för att det har en vacker lyster och en behaglig känsla. Olika linnekvaliteter ger dessutom olika uttryck. Råvaran, linet, finns i vår närhet och kan lätt odlas utan stor miljöpåverkan. Tyget har även låg tvättemperatur.

Linnet är känsligt för nötning speciellt vid brytveck. Vårt slitstarkaste linnetyg har fått högt värde i Martindaletestet som mäter nötningshållfasthet, det klarar över 40 000 varv före trådbrott. Möbelfakta kräver exempelvis att ett möbelyg klarar 15 000 varv. Slitstyrkan är dock mycket beroende av skötsel. Följ därför nedanstående skötselråd.

Tvättråd för linne. Tvätta linnet i vattentvätt 40 grader och vänd gärna ut och in på kudd- och plymåöverdrag. Använd tvättmedel utan blekmedel och tvätta med liknande färger de första gångerna. Linne behöver inte så hög tvättemperatur för att släppa smutsen som t ex bomull, därför kan även lakan tvättas i 40 grader. Slitaget blir mindre än vid tvätt i 60 grader men krympningen densamma. Fyll maskinen endast till hälften.

Linfibern är stark men för att undvika brytveck kan tyget blötas innan det stoppas i maskinen. Vid mangling rekommenderar vi att vecken läggs på olika ställen för att undvika brytveck. Vårt linne krymper ca 5% (den tunna tätvävda endast ca 3%).

Tvättråd för övriga material.

Skinn. Material för skötsel av skinn finner du i våra butiker. Tänk på att skinn blir mörkare med tiden.

Fårskinn kan tvättas i maskin, 30 gradigt ullprogram eller handtvätt. Använd mildt schampo med PH 3,5-5,5. Dosera måttligt då schampot löddrar. Torka hängande eller liggande på galler. Sträck lätt. Skölj av mindre fläckar för hand. Skinnen mår bra av att vädras och skakas.

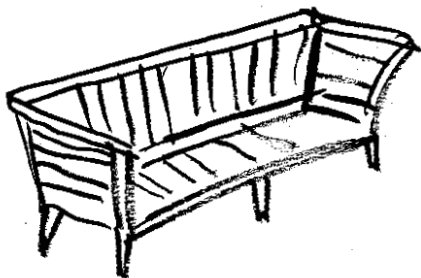
Vadmal av 100% ull är mycket motståndskraftig mot smuts. Om tvätt trots det är nödvändig, rekommenderar vi kemtvätt. Ulltyger mår bra av att vädras.

Tips och råd. Plymåöverdrag kan med fördel träs på dynorna innan tyget är helt torrt för att sträckas och formas efter plymån. Stryk eventuellt med ångstrykjärn när tyget sitter på.

Stearin på linneduk tas enklast bort genom att kyla ned fläcken med en plastpåse fylld med is, skrapa sedan med trubbig kniv. Tvätta tyget för att få bort allt fett. Mindre tygstycken kan läggas i frysen en stund. Ett annat sätt är att lägga ett kaffefilter på fläcken och stryka över med svag värme. Filtret fungerar som ett läskapper.

Den som vill ha linnet mjukt kan torktumla en stund, men ej så att tyget blir helt torrt.

Soffplymåer. För att behålla spänsten och pösigheten måste plymån och kuddarna puffas ordentligt. Vänd ofta på sittplymån så slits linnet jämnare. Linet är känsligt för nötning, överdragen håller sig fräscha längre om man fördelar slitaget. Tvätta regelbundet, första gången är det bra om hela klädseln tvättas vid ett och samma tillfälle då färgerna faller något. En soffa som används flitigt kan skyddas extra med en rigg som viks runt sittplymån och som är lätt att tvätta.

Sitter man gärna på samma ställe i soffan och utan att plymån vänds eller puffas upp, bildas lätt veck i tyget. Linfibrerna bryts i vecket och slitaget blir kraftigt.

Det är olämpligt att lämna kvar stoppningen i ouppvämt sommarhus över vintern, fjäderfyllningen blir fuktig och klumpar ihop sig.